

základních dokumentů – obecně formulovaná opatření v koncepci školy a úprava učebního plánu školních vzdělávacích programů (dále i „ŠVP“), ale bez realizace konkrétních kroků. Prokazatelná opatření směřující k tomu, aby došlo k naplnění strategie a koncepce školy v oblasti vzdělávání žáků v oborech vzdělání s vysokou mírou neúspěšnosti u maturitní zkoušky, přijal mírně nadpoloviční podíl škol. Tyto školy opatření sice stanoví a také se snaží je naplnit, ovšem zpravidla bez požadovaných dopadů.

Negativním zjištěním je skutečnost, že téměř polovina škol přes dlouhodobě neuspokojivé výsledky žáků ve společné části maturitní zkoušky k žádným opatřením doposud nepřistoupila. Tyto školy nemají vytvořeny koncepční cíle směřující ke zvýšení úspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky. V koncepcích škol nejsou formulovány vzdělávací strategie a postupné kroky ke zlepšení výsledků žáků. V těchto školách rovněž chybí strategie podpory žáků s rizikem školního neúspěchu v průběhu vzdělávání.

Školy, které přijaly opatření ke snížení rizika neúspěšnosti žáků, nejčastěji upravily ŠVP, resp. učební plán, což se projevilo zejména posílením výuky předmětů společné části maturitní zkoušky. Velmi častým opatřením byla nabídka doučování a konzultace z českého jazyka, cizího jazyka a matematiky, ale bez zpětného ověřování přínosu pro jednotlivé žáky. Důležité bylo opatření ke snižování absence žáků (např. nastavením maximálního podílu zameškaných hodin výuky). Učitelé českého jazyka, cizích jazyků a matematiky částečně využívali nabídky dalšího vzdělávání v oborové didaktice a při výuce používali vzorové testy k maturitní zkoušce. Jako méně časté opatření volily školy zvýšenou domácí přípravu žáků, přičemž efektivita tohoto opatření byla zejména z důvodu chybějící zpětné vazby nízká. V malé míře byly školou zakoupeny učebnice, výjimečně došlo k zintenzivnění činnosti předmětových komisí v oblasti práce s výsledky vzdělávání žáků nebo ke zřízení nepovinných kroužků či k zintenzivnění hospitační činnosti vedením školy bez relevantní zpětné vazby. Česká školní inspekce zjistila, že většina opatření směřujících ke snížení neúspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky nebyla školami vyhodnocována. Za nejvhodnější opatření pak Česká školní inspekce považuje takové kroky, které vedou ke snižování absence žáků a posílení výuky předmětů společné části maturitní zkoušky.

Více než tři čtvrtiny škol vycházely při formulování těchto opatření z vlastní analýzy neúspěšných žáků u maturitní zkoušky. Pro přibližně polovinu škol byly podkladem pro tato opatření jiné zdroje (šlo hlavně o inspekční zprávy České školní inspekce a v nich uvedená doporučení ke zlepšení činnosti školy). Zkušenosti z jiných škol využíval k formulování opatření pouze malý podíl škol.

Opakované neúspěšné výsledky žáků ve společné části maturitní zkoušky se promítly nejvýrazněji do vzdělávacích dokumentů – školních vzdělávacích programů, tematických plánů a učebních plánů. Formální úpravy vzdělávacích dokumentů byly provedeny v 61,1 % škol, jsou však pouze předpokladem pro realizaci konkrétních opatření, která Česká školní inspekce vyhodnocovala, nikoli vlastním řešením problému s vysokou neúspěšností žáků u maturitní zkoušky.

Jakým způsobem se konkrétně promítla opatření proti vysoké míře neúspěšnosti žáků do dalších oblastí vzdělávání a vzdělávacích dokumentů, ukazuje graf č. 3. Některé školy (necelé dvě pětiny) dosud k úpravám vzdělávacích programů nepřistoupily.

